

بررسی شیوع بیماریهای روانی ناشی از جنگ و عوامل همراه با آن در بیماران بستری شده بیمارستان میرزا کوچک رشت - (گیلان) در سالهای (۶۵ - ۶۸)

(۱) دکتر محمد جعفر مدبر نیا - (۲) دکتر محمد ابراهیم واعظ صالحی

خلاصه:

در یک مطالعه توصیفی با هدف نشان دادن فراوانی و فراوانی نسبی بیماریهای روانی ناشی از جنگ، میان ۱۸۵۰ بیمار بستری در مرکز روانپزشکی میرزا کوچک رشت (گیلان) ۲۲۳ نفر، که متعاقب شرکت در جنگ دچار بیماری روانی شده بودند، با میانگین سنی ۲۲/۹۵ و انحراف معیار $5/59 \pm$ بررسی، و با استفاده از فرم بررسی، مصاحبه و از طریق به کارگیری معیارهای DSM III R* نوع بیماری آنها را مشخص کردیم. نتایج بدست آمده نشان می دهد که ۶۵/۵٪ از این بیماران مبتلا به اختلال اضطرابی بودند. که از این عده ۸۷/۷٪ عوارض ناشی از سانحه راداشتند ۲۹/۵٪ از کل بیماران پسیکوزهای مختلف و ۵٪ تمارض میکردند. از بیماران ۷۸/۵٪ در معرض موج انفجار قرار گرفته بودند. ۶۱/۴٪ پرسنل نظامی ۶۷٪ مجرد ۵۳٪ روستائی ۱۱٪ بیسواد ۱۲/۵٪ دارای سابقه بیماریهای روانی در فامیل بودند و بیشترین تعداد بیماری در گروه سنی (۲۴-۲۱) دیده شد.

مقدمه:

افکار مزاحم و کرختی روانی را بعنوان عارضه شرکت در جنگ یافتند.

Lippman (۳)، Buman (۴)، Tannat (۵) در همین زمینه تحقیقاتی انجام دادند که مؤید بروز عوارض مشابه در سربازان قدیمی شرکت کننده در جنگ ویتنام است. در ایران هم، آقایان دکتر عطاری (۱۱) - دکتر نوربالا (۱۲)

جنگ به لحاظ معنای روانشناختی ویژه اش و اثرات آن روی ساختار عصبی مرکزی، سبب بروز یا ایجاد بیماریهای روانی گوناگون در افراد درگیر می شود. برای شناخت چنین ارتباطی، بررسیهایی انجام گرفته است، معهدا هنوز ناشناختهها بسیار است. آقایان Janis (۱)، Lifton (۲) در مطالعات خود بترتیب

۱- استادیار روانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان - دانشکده پزشکی

۲- دستیار روانپزشکی - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان - مرکز روانپزشکی شفا

* سومین ویرایش تجدید نظر شده جزوه راهنمای تشخیص و آماری

روانشناسانی که آموزش لازم رادر این زمینه دیده بودند ، اختلال روانی رادر آنها مشخص کردیم . پرسشنامه شامل متغیرهای زمینه‌ای (سن ، محل سکونت ، وضعیت تاهل - سواد) متغیروابسته (عوارض روانی متعاقب شرکت درجنگ) وبالاخره متغیرهای مستقل (نوع خدمت نظامی، سابقه بیماری روانی ، نوع تروما) بود . بیمارانی که به دلیل بیماری جسمی ویامواد مخدر دچار اختلال روانی شده بودند از مطالعه حذف ، و اطلاعات با استفاده از کامپیوتر جمع آوری و نتایج آن بصورت درصد ها و نسبت ها ارائه داده شده است .

شرح نتایج :

از ۲۲۳ نفر بیمار مورد بررسی، ۱۴۷ نفر (۶۵/۵٪) اختلال اضطرابی ، ۷۶ نفر (۲۹/۵٪) پسیکوتیک و ۵٪ بعنوان تمارض تشخیص داده شده بودند، بقیه اطلاعات آماری بدست آمده در این پژوهش باتوضیحات لازم درجداول ۱ تا ۹ آورده شده است.

تاحدی به نتایج مشابهی دست یافتند . باتوجه به ناشناخته‌های بسیار و توصیفی بودن غالب مطالعات همکاران مادر ایران ، جهت شناخت بیشتر موضوع وقوام بخشیدن به نتایج موجود در این زمینه ، یک بررسی توصیفی در بیماران روانی که متعاقب شرکت درجنگ در بیمارستان میرزا کوچک بستری شده بودند راضروری دانستیم .

روش کار:

دریک بررسی توصیفی از کل ۱۸۵۰ بیمارانی که در سالهای ۱۳۶۵ لغایت ۱۳۶۸ در بیمارستان میرزا کوچک رشت (گیلان) بستری شده بودند ۲۲۳ نفر که متعاقب شرکت درجنگ اختلال روانی پیدا کردند مورد بررسی قرار دادیم . میانگین سنی بیماران ۲۲/۹۵ بانحرف معیار $5/59 \pm$ بوده وباستفاده از معیارهای " سومین ویرایش تجدید نظر شده جزوه راهنمای تشخیصی و آماری " از طریق پرسشنامه و مصاحبه با خود بیمار، ارجاع دهندگان و خانواده بیماران با کمک و همکاری

جدول شماره ۱: فراوانی و فراوانی نسبی انواع بیماریهای روانی بستری به تفکیک انواع (پسیکوز - اختلالات اضطرابی)

پسیکوز						اختلالات اضطرابی					
پسیکوز	اسکیزوفرنی	اسکیزوفرنی	اسکیزوفرنی	افسردگی	اختلال خلقی	هیستری	سندرم بعد	عوارض روانی	اختلال پانیک		
واکنشی گذرا	نامشخص	کاتاتونیک	پارانوئید	بزرگ	دوقطبی	تبدیلی	ازضربه	ناشی از سانحه		تعداد	
۲۲	۵	۱	۱۳	۸	۱۷	۷	۲	۱۲۹	۹		
۹/۸	۲/۲	۰/۴	۵/۸	۳/۵	۷/۶	۳/۱	۰/۸	۵۷/۷	۴	فراوانی نسبت به کل بیماریها/	
۳۳/۳	۷/۵	۱/۵	۱۹/۶	۱۲/۱	۲۵/۷	۴/۷	۱/۳	۸۷/۷	۶/۱	فراوانی نسبت به سایر بیماریهای هم گروه اختلالات اضطرابی پسیکوز	

جدول شماره ۲: فراوانی و فراوانی نسبی اختلالات اضطرابی و

پسیکوز در رابطه با انواع تروماهای جنگ

پسیکوز		اختلالات اضطرابی		فراوانی نسبی		فراوانی نسبی	
تعداد	نسبی	تعداد	نسبی	تعداد	نسبی	تعداد	نسبی
۳۹	۲۱/۵	۱۴۲	۷۸/۵	۱۸۱	۸۱	انواع اختلالات روانی	انواع تروما
۳	۵۰	۳	۵۰	۶	۳	حمله شیمیایی	موج انفجار
۲۴	۷۷/۴	۷	۲۲/۶	۳۱	۱۴	ناظرین صحنه	همراه موج انفجار
۹	۴۵	۱۱	۵۵	۲۰	۹	ترومای جسمی همراه	کشتار
							باموج انفجار

جدول شماره ۳: فراوانی و فراوانی نسبی اختلالات اضطرابی و

پسیکوز در رابطه با نوع خدمت نظامی

پسیکوز		اختلالات اضطرابی		فراوانی نسبی		فراوانی نسبی	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۲۰	۴۳/۴	۲۶	۵۶/۶	۴۶	۲۰/۶	انواع اختلالات روانی	نوع خدمت نظامی
۲۸	۲۲/۹	۹۴	۷۷/۱	۱۲۲	۵۴/۷	پر سنل وظیفه	داوطلبانه
۳	۵۰	۳	۵۰	۶	۲/۷	پر سنل ارتش	
۲	۲۲/۲	۷	۸۷/۸	۹	۴	پر سنل سپاه	
-	-	-	-	۴۰	۱۸	غیر قابل شناسایی	

جدول شماره ۴: فراوانی و فراوانی نسبی پسیکوز و اختلالات

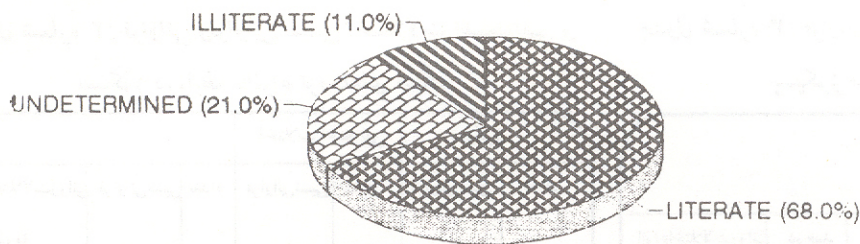
اضطرابی در گروههای سنی مختلف

پسیکوز		اختلالات اضطرابی		فراوانی نسبی		فراوانی نسبی	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱	۵۰	۱	۵۰	۲	۰/۸	۱۳-۶	گروههای سنی
۱۹	۲۷/۵	۵۰	۷۲/۵	۶۹	۳۰/۹	۱۷-۲۰	
۱۷	۲۳/۲	۵۶	۷۶/۸	۷۳	۳۲/۷	۲۱-۲۴	
۱۵	۶۲/۵	۹	۳۷/۵	۲۴	۱۰/۷	۲۵-۲۸	
۵	۶۲/۵	۳	۳۷/۵	۸	۳/۵	۲۹-۳۲	
۰	۰	۳	۱۰۰	۳	۱/۳	۳۳-۳۶	
۰	۰	۶	۱۰۰	۶	۲/۶	۳۷-۴۰	
				۳۸	۱۷/۴	غیر قابل شناسایی	

جدول شماره ۵: فراوانی و فراوانی نسبی اختلالات اضطرابی و

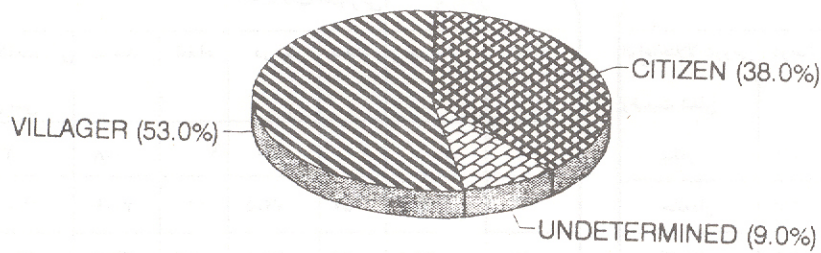
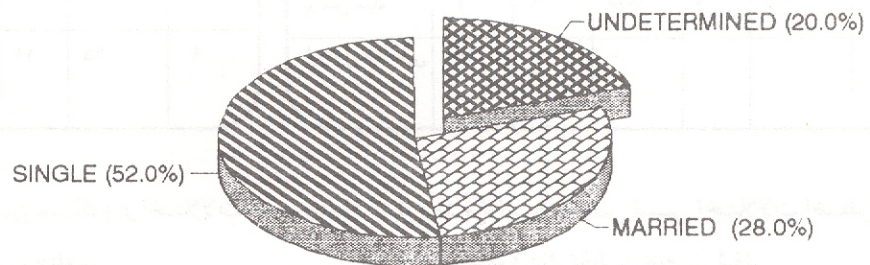
پسیکوز در ارتباط با وضعیت شغلی

پسیکوز		اختلالات اضطرابی		فراوانی نسبی		فراوانی نسبی	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۰	۶۲/۵	۶	۲۷/۵	۱۶	۷/۱	بیکار	وضعیت شغلی
۵	۱۰۰	۰	۰	۶	۲/۶	خانه دار	
۳	۱۰۰	۰	۰	۳	۱/۳	کارمند	
۴	۶۶/۶	۲	۳۳/۳	۶	۲/۶	کشاورز	
۰	۰	۲	۱۰۰	۲	۰/۸	آزاد	
۸	۳۳/۳	۱۶	۶۶/۶	۲۴	۱۰/۷	کارگر	
۳۷	۲۶/۲	۱۰۴	۷۳/۸	۱۴۱	۶۱/۴	نظامی	
-	-	-	-	۲۵	۱۱	غیر قابل شناسایی	

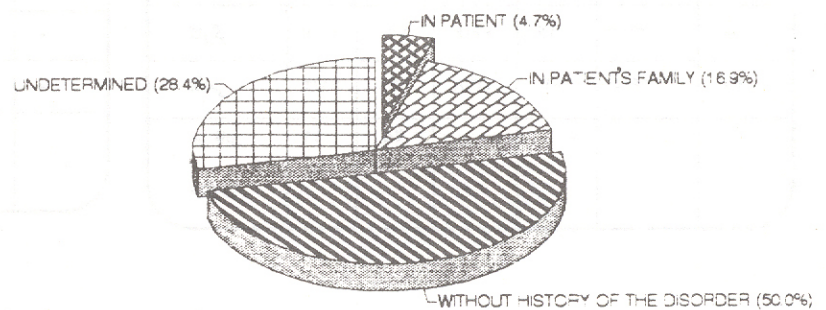
شکل ۶ - فراوانی نسبی
بیماریهای روانی در
رابطه با میزان سواد

شکل ۷ - فراوانی نسبی
بیماریهای روانی بر حسب
وضعیت تاهل

شکل ۸ - فراوانی نسبی
بیماریهای روانی بر
حسب محل سکونت

شکل ۹ - فراوانی نسبی بیماریهای
روانی بر حسب سابقه بیماریهای
روانی (خانواده - فرد)

بحث :

بترتیب درگروههای سنی (۲۹-۲۰)، (۲۹-۱۶)، (۲۴-۲۴) - (۱۵) و در بررسی ما در گروه سنی (۲۴-۲۱) قرار داشتند. سواد: بیمارانی که توسط آقایان دکتر احدی (۱۶)، دکتر صنعتی (۱۵) بررسی شده بودند بترتیب ۱۵/۶۵٪ و ۱۲/۸٪، و در مطالعه ما ۱۱٪ بیسواد بودند.

محل سکونت: بیماران مورد مطالعه آقای دکتر احدی (۱۶) ۵۵/۸٪ شهرنشین و ۴۴/۲٪ روستایی و از بیماران مورد مطالعه ما ۳۸٪ شهری و ۵۳٪ روستایی بودند.

وضعیت تاهل: در بررسیهای آقایان دکتر صنعتی (۱۵)، دکتر لاری (۱۳)، دکتر احدی (۱۶)، بترتیب ۵۱٪، ۵۷٪، ۶۴/۸٪ از بیماران مجرد، در بررسی ما ۶۷٪ مجرد بودند. سابقه بیماری: در یک مطالعه آقای Breslau (۱۰) عارضه روانی بعد از سانحه در خانمها، افرادی که در کودکی

والدین خود را از دست دادند، و کسانی که دارای سابقه خانوادگی مثبت "اضطراب و شخصیت ضد اجتماعی" هستند بیشتر بوده است نتایج بدست آمده از بررسی ما نشان می دهد که ۱۲/۵٪ از بیماران دارای سابقه اختلال روانی در خانواده و ۳/۵٪ آنها در سابقه شخصی شان مبتلا به بیماری روانی بودند.

جنسیت: ۶ نفر بیماران مورد بررسی ما زن بودند، یافته‌های بدست آمده از مطالعات آقای Kuch (۹) و Jehuda (۸) همین را نشان می دهد. در خاتمه باید گفت که نقص مهم این پژوهش این بود، که بیماران مورد بررسی ما از نظر تعداد نمونه ناکافی و بشدت انتخابی بوده و نمونه کامل جامعه بیماران روانی ناشی از جنگ نمی باشند، که امیدواریم در آینده بتدریج این نقص را در پژوهش های بعدی برطرف نمائیم.

REFERENCES :

- 1,2,3- Kolb ,: Modern clinical psychiatry, philadelphia ,Sawnders Co , 1989 -P ,484-487 .
- 4- Lippman SB, Pary R,Turns DM.Tobias -CR,Post Traumatic stress disorder in vietnam veterans, Am fam phsician ,Feb ,37(2):145-50 -1988.

این مطالعه توصیفی برای یافتن فراوانی و فراوانی نسبی انواع بیماریهای روانی روی ۲۲۳ نفر که متعاقب شرکت در جنگ دچار بیماری روانی شده بودند، و عوامل همراه با آن انجام گرفته است. Hovens (۶) طی یک بررسی که بر روی افراد نیروهای مقاومت شهری جنگ دوم جهانی صورت داد، اعلام کرد که ۵۶٪ از آنها دچار حالات اضطرابی، افسردگی و خشم شده بودند. در مطالعه دیگر آقای (۷) Bremmer حالات تجزیه ای را در سربازان شرکت کننده در جنگ پیدا کرده از مجموع بیماران مورد بررسی آقای عطاری (۱۱) ۷۸٪، آقای دکتر لاری (۱۳)، ۵۲/۷٪ و آقای دکتر نوربالا (۱۲) ۷۰/۶٪ مبتلا به اختلال اضطرابی و در بررسی ما ۶۵/۵٪ مبتلا به همان اختلال بودند. در مورد تروما Jehuda (۸)، Kuch (۹) در مطالعاتشان حضور در صحنه های سبعانه کشتار جمعی را مهمترین عامل بیماری می دانند، در بررسیهای آقای دکتر معزی (۱۴) موج انفجار در ۸۵٪ موارد سبب ایجاد بیماری، در مطالعه ما ۷۸/۵٪ بدلیل مواجهه با موج انفجار دچار عارضه روانی بودند.

نوع خدمت نظامی: در بررسیهای آقای دکتر معزی (۱۴) ۷۴٪ نظامی بودند که از میان آنها ۶۷٪ سپاهی (وظیفه - کادر) و ۷٪ ارتشی (وظیفه - کادر) در مطالعه ما، ۶۱/۳٪ بیماران را پرسنل نظامی تشکیل می دادند که بترتیب (۷/۵۴٪ سرباز وظیفه، ۲/۶٪ پرسنل ارتش، ۴٪ پرسنل سپاهی) بودند.

سن: بیشترین موارد بیماری در بررسیهای آقایان دکتر معزی (۱۴)، دکتر صنعتی (۱۵)، دکتر لاری (۱۳)

- 5-Bumman B, Post traumatic stress disorder and concurrent psychiatric illness among Australian vietnam veterans .Acontrolled Study ,JR Army , Med ,corps ,oct :131(3) 128-31, 1985
- 6- Hoven JE ,Falger PRY,Schoten EGW, anxiety ,depression and anger in Dutch Resistance veterans from world war II, Psychotherapy and psychosomatic.Aug ,57,4.92,P:179 ,1992.
- 7- Bremmer JD, Southwicks, Brett E: Dissociation and post traumatic stress disorder in vietnam combat veterans Am.J.Psychiatry March 149:3 ,P:333,1992.
- 8 - Jehuda R. South wich SM,Giller EL: Exposoure to atrocities and Severity of chronic post traumatic stress disorder in vietnam combat veterans, AM J psychiatry March 149:3 P333 1992 .
- 9- Kuch K COX By : symptoms of PTSD in 24 survivors of the holocaust , Am ,J , Psychiatry , March 149:3 ,P: 337,1992
- 10 - Breslau N, Davis Gc ,Post Trarumatic stress disorder in an urban population of young adults , AM-J-psychiatry may 149:5 P: 671,1992.
- ۱۱- دکتر عطاری - اختلالات روانی ناشی از موج انفجار - خلاصه مقالات دومین کنگره پژوهشهای روانپزشکی - روانشناسی در ایران - آذر ۱۳۶۷ - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی .
- ۱۲ - دکتر احمد علی نوربالا- دکتر محمد رضا محمدی - بررسی اختلالات عصبی روانی شایع گروهی از آزادگان - خلاصه مقالات سمپوزیوم عوارض عصبی روانی ناشی از جنگ - خرداد ۷۰ - دانشگاه تهران .
- ۱۳- مهین صادقی - دکتر کاظم لاری - بررسی عوارض مستقیم عصبی روانی ناشی از جنگ در ۲۵۰ نفر از رزمندگان جنگ تحمیلی - خلاصه مقالات سمپوزیوم عوارض عصبی روانی ناشی از جنگ - خرداد ۷۰ - دانشگاه تهران .
- ۱۴- دکتر معزی - گزارش تحقیقات دوساله کلینیکی والکتروانسفالوگرافی درباره ۹۵ مورد قربانیان جنگ ایران و عراق - خلاصه مقالات دومین کنگره پژوهشهای روانپزشکی و روانشناسی در ایران - آذر ۱۳۶۸ - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی .
- ۱۵ - دکتر محمد صنعتی ، دکتر مهران ضرغامی - دکتر محمد شرفی - بررسی سیمایه های اضطراب در رزمندگان مبتلا به اختلال استرس پس از حادثه ، مجله دانشکده پزشکی تهران - مهر و آبان ۷۰ - صفحه ۴۳ .
- ۱۶ - دکتر حسن احدی - بررسی مسائل و مشکلات روانی اجتماعی جانبازان - خلاصه مقالات سمپوزیوم عوارض عصبی روانی ناشی از جنگ خرداد ۷۰ - دانشگاه تهران .

A Study on Prevalence Rate of Psychiatric Disorders Arising from War with Associated Factors in Hospitalized Patients of Mirzakoochak Hospital ,Rasht,Guilan , in 1365-68.

Modabbernia M.J MD

Vaez salehi M.E MD

ABSTRACT:

A descriptive study was done to show the prevalence of psychiatric disorders arising from war. Of 1850 hospitalized patients at Mirzakoochak Hospital, 223 patients who had psychiatric disorders due to war were studied by means of questionnaire and clinical interview according to DSM -III -R criteria.

The mean age was 22.95 with standard deviation :5.59+. The results showed that %65.5 of patients had anxiety disorders and %87.2 of them had PTSD.

Of the whole patients, %29.5 had various forms of psychosis and %5 had the diagnosis of malingering , from associated factors : %87.5 of the patients were exposed to explosion waves , %61.4 of them were military forces, %67 were single , %53 lived in rural areas , %32.7 were 21-24 years old , %11 were illiterate and %2.5 had a history of psychiatric disorders in their families .